

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui ir Seimo nariams

El. p.: pirmininko.sekretoriatas@lrs.lt; priim@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui ir Ministro Pirmininko patarėjams

El. p.: saulius.skvernelis@lr.lt; lukas.savickas@lr.lt; une.kaunaite@lr.lt; tomas.berzinskas@lr.lt; LRVkanceliarija@lr.lt

Lietuvos Respublikos teisingumo ministrui

El. p.: elvinas.jankevicius@tm.lt; rastine@tm.lt

Lietuvos Respublikos kultūros ministrui

El. p.: ministras@lrkm.lt; dmm@lrkm.lt

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministrui

El. p.: zygimantas.vaiciunas@enmin.lt; marius.skuodis@eimin.lt; kanc@eimin.lt; verslui@eimin.lt

LYDRAŠTIS

Prie teikiamo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 623 „Dėl Sporto, kultūros ir pramogų paslaugų teikimo ir vartotojų informavimo, teikiant šias paslaugas, taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto

2020 m. balandžio 13 d., Vilnius

Igyvendindama vieną iš Renginių industrijos asociacijos (toliau – **Asociacija**) tikslų – atstovauti Asociacijos narių interesams, siekiant valstybės pagalbos ir priemonių, kurios sumažintų dėl COVID-19 uždraustos veiklos sukeltas ekonomines pasekmes renginių sektoriui, kuriam veiklos draudimai bus panaikinti vėliausiai ir ekonominės pasekmės bus itin skaudžios, Asociacija parengė ir teikia pasiūlymą, kuris gali apsaugoti renginių rinką nuo masinių bankrotų, tuo pačiu užtikrinant vartotojų teises bei teigiamus padarinius ekonomikai ir kurio įgyvendinimui nereikia papildomų valstybės biudžeto lėšų.

Šiandien vienas iš svarbių klausimų renginių sektoriuje, kuriam būtinas teisinis aiškumas – **bilietų į kultūros, pramogų, sporto ir kitus renginius, kurie buvo uždrausti paskelbus karantiną ir neįvyko draudimo organizuoti renginius laikotarpiu, grąžinimo tvarka**. Pažymėtina, kad renginiai laiku neįvyko ne organizatorių sprendimu, o dėl *force majeure aplinkybių*. Atsižvelgiant į tai, siūlome įtvirtinti teisinį reguliavimą, kuriuo aiškiai būtų patvirtinta renginių organizatorių teisė ir pareiga nukelti karantino laikotarpį neįvykusius renginius, suorganizuojant juos, pavyzdžiui, metų bėgyje nuo draudimų panaikinimo dienos, bilietų pirkėjams tokiu atveju nesuteikiant teisės grąžinti jau įsigytų bilietų. Kaip jau minėjome Asociacijos 2020-04-07 rašte valdžios institucijoms, šiai problemai spręsti nėra poreikio keisti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso – tikslui pasiekti pakanka papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 25 d. nutarimą Nr. 623 „Dėl Sporto, kultūros ir pramogų paslaugų teikimo ir vartotojų informavimo, teikiant šias paslaugas, taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas). Teikiame Asociacijos parengtą Nutarimo pakeitimo projektą (toliau – Projektas), kurio esmė:

Sprendžiama problema:	Bilietų į kultūros, pramogų, sporto ir kitus renginius, kurie buvo uždrausti paskelbus karantiną ir neįvyko draudimo organizuoti renginius laikotarpiu, grąžinimo tvarka.
Tikslas:	Projektu siekiama teisinio aiškumo ir <u>vartotojų bei renginių sektoriuje veikiančių paslaugų teikėjų teisių balanso</u> , t.y. siekiama, kad po karantino ir draudimo organizuoti renginius būtų sudarytos sąžiningos ir proporcingos sąlygos bei reglamentuotos aiškos sąlygos ir tvarka, kuria remiantis renginių

	organizatoriai turi įvykdyti įsipareigojimus vartotojams, taip pat nustatytos taisyklės, kaip vartotojai galėtų pasirinkti savo teisių įgyvendinimo būdą.
Siūlomos priemonės:	Siūloma nustatyti paslaugų teikėjams pareigą įvykdyti dėl veiklos draudimo neįvykdytus įsipareigojimus vartotojams per 12 mėnesių nuo draudimų panaikinimo dienos, apsisprendžiant dėl (ne)nukėlimo ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo draudimų panaikinimo. Vartotojams, atitinkamai, suteikiama teisė pasirinkti – arba pasinaudoti įsigyta paslauga nukeltą datą arba, nesutikus per 14 kalendorinių dienų nuo paskelbimo apie vėlesnę paslaugų teikimo datą, gauti lygiavertę (ne mažesnės vertės) paslaugą.
Poveikis atitinkamai sričiai (vartotojų teisės):	Svarbu pabrėžti, kad Projektu siūlomos priemonės būtų laikinos, t.y. taikomos tik tais atvejais, kai renginys neįvyko dėl teisės aktu nustatyto draudimo. Priėmus Projektą, bus pasiektas teisinis aiškumas, kokios yra vartotojų/paslaugų teikėjų teisės ir pareigos dėl COVID-19 laiku neįvykusių renginių. Vartotojai gaus įsigytą paslaugą, arba, jei vartotojui netiks vėlesnė renginio data, vartotojas galės pasirinkti kitą paslaugą, kurios vertė - ne mažesnė nei pradinės paslaugos. Paslaugų teikėjui nustatomi konkretūs terminai pareigoms įgyvendinti, kuriuos pažeidus pinigai už bilietus privalės būti grąžinti vartotojams.
Poveikis valstybės finansams	Įgyvendinant Projektu siūlomas priemones, jokių papildomų valstybės lėšų nereikės.
Poveikis ekonomikai	Nuo šių metų kovo 13 d. renginių organizavimo įmonės neturi galimybės gauti jokių pajamų, tačiau privalo toliau mokėti darbo užmokestį, mokesčius valstybei, patalpų nuomą, atsiskaityti už draudimus, IT ir telefono ryšį, lizingus ir t.t., be to, jau yra patyrusios iki 60 % neįvykusių renginių sąnaudų. Priėmus Projektą, renginių rinkos dalyviams bus suteikta galimybė (po nustatyto draudimo panaikinimo) vykdyti veiklą, teikti vartotojams jų įsigytas paslaugas, taip pat <i>išgyventi</i> bei išlaikyti darbo vietas, kurias užima ta pati didelė vartotojų dalis. Itin svarbus ilgalaikis aspektas – kad daugybė renginių rinkos įmonių po karantino ir draudimų panaikinimo toliau galės veikti rinkoje, mokėti mokesčius valstybei ir kurti pridėtinę vertę visuomenei. <u>Pažymime, jog Kultūros ir Teisingumo ministerijų teikiamuose Nutarimo pakeitimo projektuose neįvertinami siūlomų pakeitimų padariniai ekonomikai ir verslui - priėmus šių ministerijų siūlomus pakeitimus, bus padaryta didelė žala renginių sektoriaus organizacijoms – tokiu atveju teks skelbti bankrotus, užkrauti bedarbių išlaikymo našta valstybei, o vartotojai liks ir be įsigytų paslaugų, ir be pinigų.</u>

Norime plačiau paaiškinti, kokius padarinius ekonomikai ir verslui gali sukelti Kultūros ir Teisingumo ministerijų teikiami Nutarimo pakeitimo projektai, kuriuose nustatoma pareiga paslaugų teikėjams perkelti renginius į vėlesnę datą, tuo pačiu paliekant pareigą grąžinti pinigus į ne dėl paslaugų teikėjo kaltės neįvykusius renginius (kad ir nukeliant pinigų grąžinimo terminą, pvz., nustatant, kad *pinigai turi būti grąžinti ne vėliau kaip per 14 dienų nuo vėlesnės paslaugų teikimo datos*). Asociacija tikisi, jog toks ar panašus ekonominių problemų sprendimo būdas renginių rinkoje nebus priimtas, nes renginių rinkai jis įneštų daugiau žalos nei naudos ir organizatoriai būtų priversti rinktis renginių atšaukimą (arba net bankrotą), o ne renginių nukėlimą. Situaciją puikiai iliustruoja žemiau pateikiamas pavyzdys.

Tarkime, 2020 m. kovo 21 d. Vilniaus kongresų rūmuose turėjo įvykti koncertas, į kurį iki renginių draudimo dienos buvo parduota 750 bilietų iš 967; organizatorius dar iki draudimų nustatymo sumokėjo avansus atlikėjams, orkestrui, salės nuomotojui, atsiskaitė už reklamą, bilietų platinimą ir t.t. Renginys perkeltas, pavyzdžiui, į šių metų rugsėjo 12 d. Tačiau paminėtas išlaidas organizatorius jau patyrė, o renginys neįvyko ne dėl nuo jo priklausančių priežasčių. Renginio nukėlimas pareikalaus papildomų išlaidų – perkėlimo datos ir neparduotų bilietų reklama, neparduotų bilietų platinimas, administracijos darbuotojų, kurie jau antrą kartą dirbs prie to paties renginio, kaštai, salės nuoma ir t.t. Taigi, renginio perkėlimo atveju, kurio tikslas įvykdyti jau prisiimtus įsipareigojimus vartotojams ir tuo pačiu išsaugoti surinktas pajamas, organizatoriaus kaštai padidėja. Valstybei įtvirtinus teisinį reguliavimą, kuriuo tik nukeliamas pareigos grąžinti pinigus terminas, problemos nesprendžia ir tuo pačiu iškreipia paslaugų tiekėjo ir vartotojo interesų balansą: organizatorius

priverstas investuoti papildomas lėšas įsipareigojimų įvykdymui, o tuo tarpu 750-čiai vartotojų suteikiama teisė iki pat perkeltos renginio dienos apsispręsti, ar eiti į renginį, ar ne. Organizatorius, investavęs į renginio perkėlimą ir siekdamas suteikti vartotojo įsigytą paslaugą, po perkeltos renginio gali patirti vien nuostolius, ir gerokai didesnius, nei būtų patyręs renginio atšaukimo atveju. Taigi, ministerijų projektais siūlomas teisinis reguliavimas sukurtų papildomų teisių vartotojui organizatorių diskriminavimo sąskaita, kas lemtų masinius bankrotus renginių sektoriuje bei užkrautų bedarbių išlaikymo našą valstybei. Priėmus siūlomą reguliavimą, renginių sektoriuje veikiančios įmonės skelbs bankrotus nedelsdamos, o vartotojai liks ir be įsigytų paslaugų, ir be pinigų.

Prašome apsvarstyti ir priimti Asociacijos teikiamą Vyriausybės nutarimo pakeitimo projektą kaip vieną pagrindinių priemonių, kuri gali apsaugoti renginių rinką nuo masinių bankrotų, kurie reikštų, kad vartotojai liks ne tik be paslaugos, bet ir be grąžintų pinigų.

Esant poreikiui, esame pasiruošę konsultacijoms ir diskusijai (nuotoliniu būdu), kurios metu galėtume plačiau pristatyti teikiamą projektą.

PRIDEDAMA. Nutarimo pakeitimo projektas, 1 lapas.

Asociacijos vardu,
Gediminas Jaunius
Valdybos pirmininkas